

ZADAR

ARCHIPELAGO

***Otoci koji
pričaju priče***

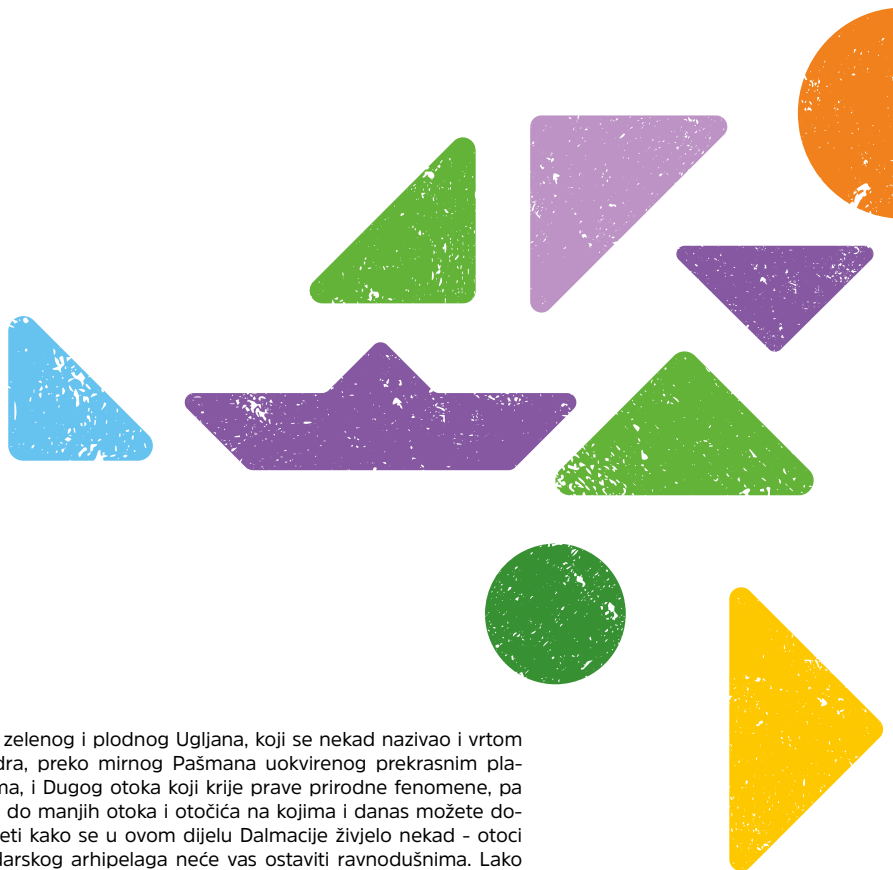
300 otoka, 300 doživljaja

ARCHIPELAGO

*Upoznajte ljepotu i mir zelenih
otoka zadarskog arhipelaga*

***Prekrasan Zadar
osvaja svojom
ljepotom, bogatom
poviješću, živahnom
atmosferom i ulicama
koje su poput muzeja
na otvorenom.***

Prepun povijesti, atrakcija, muzeja i uzbudljivih plaža, Zadar je i savršena polazna točka za istraživanje okolice, posebice nekih od najljepših jadranskih otoka. Otoci zadarskog arhipelaga su poput bisera koji ovom gradu daju poseban sjaj, a svaki od njih krije svoju jedinstvenu priču. Zato se otisnite na pučinu i doživite odmor kakav još nikad niste imali!

Zadarski je arhipelag izrazito razveden, ima tri veća i sedam manjih otoka na relativno malenoj površini. Tu je i niz manjih otočića i hrđi, nenaseljenih ili s tek pokojim stanovnikom, koji plovidbu arhipelagom čine posebno uzbudljivom. Takva razvedenost može se naći još samo u Grčkoj! Ovi su otoci bili naseljeni još u davnoj prošlosti, pa svaki od njih, uz prekrasnu prirodu i rajске plaže, krije i niz povijesnih nalazišta i vrijednih crkvice, ljetnikovaca...

Od zelenog i plodnog Ugljana, koji se nekad nazivao i vrtom Zadra, preko mirnog Pašmana uokvirenog prekrasnim plažama, i Dugog otoka koji krije prave prirodne fenomene, pa sve do manjih otoka i otočića na kojima i danas možete doživjeti kako se u ovom dijelu Dalmacije živjelo nekad - otoci zadarskog arhipelaga neće vas ostaviti ravnodušnima. Lako dostupni trajektnim i katamaranskim linijama iz stare gradske jezgre ili zadarske trajektnе luke Gaženica, ovi su otoci idealni kako za ljetovanje tako i za kraći izlet na koji se možete uputiti sa svog odmora u Zadru.

Krenimo u istraživanje ljepota zadarskih otoka. Jednom kad ih otkrijete, zauvijek ćete se zaljubiti i uvijek im se rado vraćati!

JESTE LI ZNALI...

ZANIMLJIVOSTI O ZADARSKOM ARHIPELAGU

Zadarski otoci očarali su i brojne svjetske zvijezde

Priješke lavandijere

Ove pralje iz Preka na otoku Ugljanu do 60-ih godina 20. stoljeća prale su rublje zadarskoj gospodi i tako prehranjivale svoje obitelji. To su radile na tradicionalan način, u lušiji (pripravku od pepela i tople vode), nakon čega se sve ispiralo na Vrulji (mjestu gdje izvire bočata voda) te zatim sušilo i glačalo ("sumprešalo"). Čisto rublje gajetama se prevozilo u Zadar. Na Dušni dan 2. studenoga 1891. godine, nedaleko od otočića Galevca u prevrtanju broda u olujnom moru živote je izgubilo 16 prijeških lavandijera - djevojke, trudnice, starice... Tragedija je silno pogodila čitavo mjesto jer je skoro svaka kuća bila povezana s nekom od poginulih pralja. Njihovo stradanje obilježava se i danas, a umjetnik Anselmo Dorkin na Vrulji u naselju Preku njima u čast izradio je spomenik pod nazivom „Naša mati”.

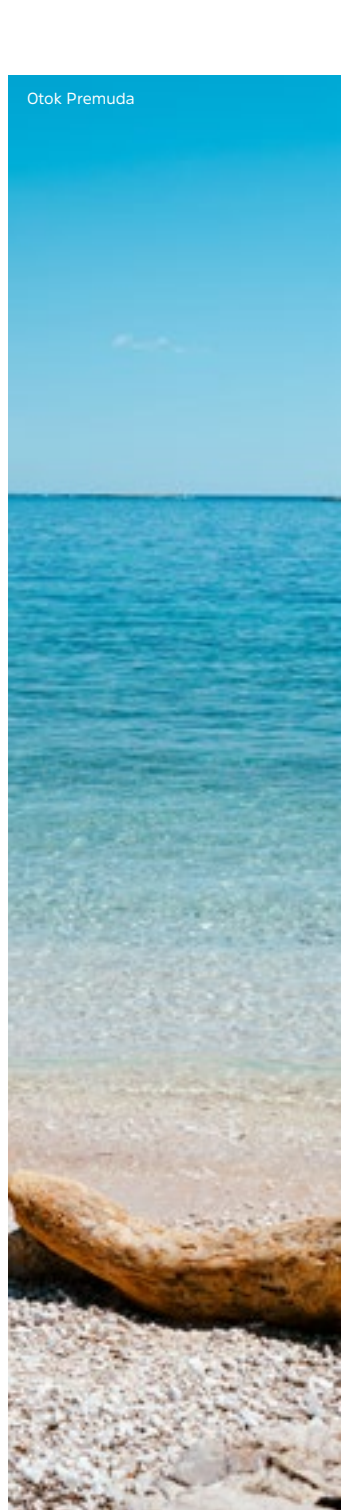
Ošljak je najmanji naseljeni otok u Hrvatskoj

Osim Dugog otoka, Pašmana, Ugljana, Silbe, Molata, Premude, Iža, Ista, Oliba, Rave, Zverinca, Sestrinja i Rivnja, znate li da se u zadarskom arhipelagu nalazi i najmanji nastanjeni otok na hrvatskoj obali? Zove se Ošljak, ima svega 10-ak stalnih stanovnika i većina ih dijeli isto prezime - Valčić. Ovaj otočić površine 0,3 kilometara kvadratnih leži u Zadarskom kanalu, a poznat je po prekrasnoj park-šumi i kristalno čistom moru, a može se pohvaliti i činjenicom da je u njegovoj neposrednoj blizini postavljen prvi umjetni riblji greben u Hrvatskoj. Lokalno stanovništvo Ošljak još zove i Lazaret jer je otok u 17. stoljeću služio kao bolnica u kojoj su se izolirali oboljeli od kuge.

Galešnjak je očarao Beyoncé, a Bon Jovi uživao je na Istu

A otočić Galešnjak, iako nenastanjen, svjetsku pažnju privukao je 2008. godine, kad ga je Google Earth proglasio prirodnim fenomenom. Naime, ovaj jadranski biser ima oblik srca, a 2020. posjetila ga je i slavna američka pjevačica Beyoncé, koja je upravo ondje proslavila 39. rođendan. Galešnjak, smješten u Pašmanskom kanalu, očarava netaknutom prirodom. Njegove divlje i neistražene šljunčane plaže idealne su za jednodnevni izlet i uživanje u apsolutnom miru. I Ist je svojedobno ugostio veliku glazbenu zvijezdu. Na ovom bajkovitom otoku, koji oblikom, gledan iz zraka, podsjeća na leptira, svojedobno je boravio roker Jon Bon Jovi.

Otok Premuda

Ugljanski Romeo i Julija

Na samoj šetnici uz more, između Preka i Kali na otoku Ugljanu, ponosno stoji mali spomenik u kamenu posvećen nesretnoj ljubavi. Mladi Prečani nisu mogli prihvatiti da se najljepša djevojka u selu, Dumica, zaljubila u Kaljanina pa su odlučili napraviti zasjedu, prestrašiti mladića i natjerati ga da više nikad ne dolazi u Preko. Među mladićima iz Preka bio je i Dumičin brat Frane Lovrić, koji je pratio Dumičinu zaručnika. Nažalost, prepirka je prerasla u tučnjavu u kojoj je Frane smrtno stradao. Nakon tog tragičnog događaja, koji se zbio na Božić 1867., ljubav između Dumice i Kaljanina postala je zabranjena. Nikad se nisu vjenčali, a djevojka se morala udati za Prečanina. No nedugo nakon vjenčanja, Dumica je preminula. Priča se da nikad nije prestala voljeti svog prvog zaručnika. Mladići iz Preka kažnjeni su zbog napada, a pravi krivac nikad nije otkriven.

Povijesni brodolom kod otočića Gnalića

U neposrednoj blizini otočića Gnalića, koji administrativno pripada Općini Tkon na Pašmanu, trgovačka galija „Gagliana Grossa“ 1583. godine razbila se o stijene i potonula u Pašmanskome kanalu. Spomenuti mletački brod prevozio je iz Venecije u Carigrad opremu za obnovu harema turskog sultana Murata III., unuka Sulejmana Veličanstvenog. Bio je to jedan od najvećih brodoloma u 16. stoljeću, a blago neprocjenjive vrijednosti ostalo je skriveno na dnu mora skoro puna četiri stoljeća, točnije sve do 1967., kad su ga slučajno otkrili murterski ribari.

Na Molatu se kupao i engleski kralj Eduard VIII.

Molat je pak još 1936. godine bio destinacija koju je za odmor izabrao engleski kralj Eduard VIII. Posjetio ga je sa svojom životnom družicom Wallis Simpson u sklopu krstarenja Jadranom. Nekoliko godina kasnije, tijekom Drugog svjetskog rata, talijanski fašisti na ovom otoku uspostavili su zloglasni koncentracijski logor u kojem je robijalo oko 20 000 ljudi.

Plaža koju su voljeli svećenici

No vratimo se na ljepše teme! Da je Premuda prava oaza mira, dokazuje i činjenica da se jedna plaža na tom otoku zove Popova škrača. Nalazi se južno od luke Loza i na nju su se, prema predaji, dolazili kupati svećenici. Po njima je, pogađate, dobila i ime.

Svjetionik na Dugom otoku boju duguje - žumanjcima

I uz Veli Rat na Dugom otoku veže se jedna zanimljivost - prilikom izgradnje tamošnjeg svjetionika, inače najvišeg na Jadranu (42 metra), utrošeno je čak 100 000 žumanjaka kako bi njegova fasada dobila karakterističnu žutu boju.

Mjesto za ljenčarenje ili fjaku

I za kraj, vodimo vas u Sali, također na Dugom otoku. Ondje se, naime, nalazi jedinstvena „Linčarnica“. Riječ je o mjestu na kojem ljudi leže, sjede, odmaraju se ili čak spavaju - ukratko, uživaju u dalmatinskoj fjaki!

Kali, dom „plavog zlata“ i ribolova

Kalima na Ugljanu tepaju da su naše najribarskije mjesto. Kako i ne bi, kad naselje od 1600 stanovnika ima skoro 400 profesionalnih ribara. A osim što su zaslužni za četvrtinu ukupnog ulova sitne plave ribe u Hrvatskoj, Kaljani su i pravi pioniri u uzgoju „plavog zlata“ - tune - koju plasiraju na tržišta diljem Europe, ali većina završava u dalekom Japanu. Zbog velike eksploatacije, tuna je postala ugrožena vrsta pa se počela uzgajati u kavezima, a upravo u Kalima osnovana je prva farma ove ribe u Europi na kojoj se tuna hrani - srdelama, a ne umjetno, što je inače običaj.

Kali, otok Ugljan

PLAŽE

Od hrvatskih Kariba do uvale u obliku potkove: zadarski otoci kriju neke od najljepših plaža Jadrana

***O čarima otoka
zadarskog arhipelaga
mogu se ispisati tisuće
stranica, ali izdvojiti
samo jednu plažu i
proglasiti je najljepšom,
e to je već prava
nemoguća misija.***

Jer svaka je posebna na svoj način i baš zato ih sve volimo. Pješčane, stjenovite, šljunčane, na osami ili blizu kafića iz kojeg dopire lagana glazba... Opcija je bezbroj, a na vama je da izaberete svog favorita.

Lopata, Dugi otok

Otočić do kojeg možete doplivati

Opasna konkurencija Dugom otoku su silbenska pješčana plaža Šotorišće, ali i otok Olib, kojeg zovu jadranskim kraljem pješčanih plaža. Njegovi bajkoviti plitki zaljevi Slatinica i Slatina idealni su za uživanje u morskim radostima, a s obzirom na to da se obala Oliba proteže na više od 30 kilometara, neće vam biti teško pronaći ni druga atraktivna mjesta za kupanje i sunčanje.

Ako ste ljubitelj pijeska, i otok Ugljan ima svog asa u rukavu! Riječ je o plaži Jaz u mjestu Preko, koja djeci nudi pregršt zabave, a odrasli mogu uživati u odbojci ili pak odmjeriti snage u poznatoj igri picigin.

Nedaleko od Jaza nalazi se šarmantan otočić Galevac (Školjić) koji je toliko blizu obale da do njega možete i doplivati. Osim prekrasnih plaža, u samom središtu ovog malog dragulja pronaći ćete franjevački samostan i crkvu sv. Pavla Pustinjaka iz 15. stoljeća te muzejsku zbirku koja čuva brojna kulturna dobra Republike Hrvatske s naglaskom na bogatu glagoljašku baštinu. Ako ste već na Školjiću, prihvatite izazov i pokušajte pronaći repliku crkve svetišta u Lourdesu!

Svakako posjetite i čarobnu Južnu luku u mjestu Ugljan te Malu Sabušu u Kukljici, u kojoj se nalazi i uvala Jelenica, jedina naturistička plaža na Ugljanu.

Raj na Zemlji na Dugom otoku

Veličanstvenom Sakarunu na Dugom otoku zbog sitnog bijelog pijeska i tirkiznog mora dali su laskavi nadimak „raj na Zemlji“. Ovaj zaštićeni krajobraz ujedno je proglašen i jednom od 25 najljepših plaža svijeta.

A tu je i Veli Žal, krasotica koja se smjestila na nenaseljenom dijelu Dugog otoka i gleda direktno na jadransku pučinu. Njezin savršen spoj šljunka, vapnenačkih stijena, pijeska i kristalno čistog mora neće vas ostaviti ravnodušnim.

Plaža u obliku potkove

I sjeverna strana otoka Pašmana dom je mnogih pješčanih plaža koje zapljuskuje kristalno čisto more. U okolici naselja Tkon ima čak šest uvala, a Vruljica, Južna, Ugrinić i Mrvsko samo su neka od mjesta za kupanje koja će vas ostaviti bez daha.

Uživajte u blagodatima sunca i mora na atraktivnim plažama kao što su Studenac, Bartovica i Sovinje – ova potonja poznata je naturistička oaza u kojoj se nalazi i kamp.

Jedinstvenom plažom na Jadranu može se pohvaliti otok Premuda. Zove se Parapet – Stara luka Krijal, i izgrađena je u obliku potkove, čija dva kamenita kraka završavaju mulovima. Južni krak pojačan je stijenama s kojih se može skočiti u duboko more, a na kamenom parapetu nalazi se sunčalište, omiljeno među mještanima i njihovim gostima.

Samu luku Krijal od velikih valova štite obližnje hridi Hripa, Plitka Sika, Bračić i ona najpoznatija – Masarine. Na njezinoj sjevernoj obali nalazi se prekrasna plaža s oblucima, dok joj se zapadna strana naglo spušta u more do 60 metara dubine, zbog čega je apsolutni hit među ronionicima.

GASTRONOMIJA

*Okusi zadarskih otoka potpuno
će vas osvojiti*

***Domaće maslinovo ulje, svjež
hrana iz mora, mirisno voće i
povrće...***

Otočna gastronomija

Kad ste na otocima, jednostavno morate kušati njihove lokalne delicije. Naravno, neizostavni su svježa riba i plodovi mora - možete ih nabaviti osobno od mjesnih ribara i pripremiti sami ili u njima uživati u nekoj od tipičnih dalmatinskih konoba.

U Tkonu na otoku Pašmanu probajte školjku kunjke na buzaru te maneštrun od sipe, jelo „na žlicu“ koje se može praviti s rižom ili tjesteninom, a u sezoni mu se dodaje i mladi bob. Na Ravi se zasladite voćem po kojem je taj otočić nadaleko poznat - sočne naranče, breskve, borovnice, kupine, šljive... Izbora je napretek! Uz sve navedeno, u bajkovitom podneblju zadarskog arhipelaga ništa ne može proći bez domaćeg maslinovog ulja, vina i sira.

Ako ste na Olibu, mnoge konobe ponudit će vam i slasnu domaću janjetinu. Njegovi stanovnici dugo su uzgajali ovce pa ne čudi što je upravo to meso jedan od glavnih specijaliteta ovog otoka.

Zaslužena pozornost zasigurno pripada i otoku Ugljanu, čije mjesto Kali slovi kao jedno od najribarskijih mjesta na Jadranu. Kaljski ribari, poznati i po svojim malim obiteljskim tvornicama za preradu ribe, stvaraju vrhunske proizvode poput mariniranih inćuna i srdela, koji se mogu pronaći u najboljim restoranima diljem Europe. Tuna koju love i uzgajaju poznata je čak i u Japanu, gdje se izvozi za prestižne restorane.

Brudet iz iškog lopiža

A posebno gastronomsko iskustvo doživjet ćete na živopisnom otoku Ižu. Ondje se morski specijaliteti i dandas pripremaju na otvorenoj vatri u tradicionalnom iškom lopižu, posebnoj keramičkoj posudi nastaloj na ovom jadranskom dragulju. Obradujte nepce fantastičnim brudetom, gustom ribljom juhom čiji sastojci variraju od mjesta do mjesta, ali zato je završni proizvod uvijek za prste polizati!

Komadi prvoklasne ribe, rakovi, crveni luk, češnjak, peršin, rajčice, vino, maslinovo ulje, sol, papar... U brudetom se krčkaju škarpine, ugori, hobotnice, meso morskog psa, cipli, lignje, srdele, inćuni, skuše, orade... A tek šug, taj gust i okusima bogat umak, u koji je najbolje „potočati“ domaći kruh, tako da na tanjuru ne ostane apsolutno ništa.

Iž, baš kao i otok Premuda, poznat je i po raku grmalju (kosmelju). Njegova iznimno snažna klijesta puna su ukusnog mesa. Živi u plićaku, skriva se u kamenim rupama, a iskusni ribari love ga noću, ostima ili ručno. Ovaj rak također je vrlo čest sastojak u brudetima.

Srdele na ražnju

Ako ste na Dugom otoku, svakako kušajte srdele na ražnju. A mjesto Sali može se pohvaliti jednim od najboljih recepata za ovu morsku deliciju - ribe se prvo nabodu na ražanj napravljen od drva planike i poslože jedna do druge - što gušće, to bolje. Zatim se sve peče na laganom žaru od lozova pruča. Rezultat je, pogadate, za prste polizati!

Gurmani će uživati i na Pašmanu, otoku ribe, školjki, rakova... ali i domaćeg voća i povrća. Jedno od njegovih najpoznatijih jela je tradicionalna peka - čripnja, u kojoj se hrana priprema tako da se stavi u metalnu ili zemljanu posudu, poklopi ugrijanom pekom, prekrije žarom i peče, nekad i po nekoliko sati. No čekanje se definitivno isplati, a vaši ukusni pupoljci bit će vam itekako zahvalni!

Hobotnica na bezbroj načina

Još jedna kraljica kuhinje svih otoka zadarskog arhipelaga je hobotnica. Ova ukusna delicija priprema se na bezbroj načina - peče se na gradele ili ispod peke, kuhana se jede u brdetu ili salatama s krumpirom i lukom, a mnogi otočani znaju je i samo prokuhati, prešati i zalediti da bi je kasnije poslužili kao slastan narezak - naravno, sve uz nekoliko kapi domaćeg maslinovog ulja.

A hobotnica je osobito ukusna ako se posuši na suncu i vjetru, što je stari običaj koji se i dalje brižno njeguje na mnogim zadarskim otocima. Inače, ovaj mekušac vješto se skriva u podmorskim rupama i procjepima, a ribari ga love ostima. Noću ga, naime, na takozvanu "sviču", uz pomoć jakog svjetla traže po plićaku gdje se on uglavnom hrani.

Kad bura odradi svoj posao

No nije hobotnica jedina koja se suši. Tako je, primjerice, pitoreskni otok Ist sačuvalao stoljetnu tradiciju sušenja i konzerviranja ribe, uglavnom srdela i inčuna, koji se prvo dobro posole pa ostave na vjetru - sve ostalo „odrađuje“ veličanstvena dalmatinska bura, baš kao što je slučaj i s pršutom.

Zamislite kako je nekoć izgledao život na otocima, bez hladnjaka i zamrzivača... Sušilo se sve, od lignji do morskih pasa i mačaka te raža. Tako konzervirane namirnice potom su se prevozile i prodavale na kopnu te prehranjivale mnogobrojne obitelji. I zato je svaki tanjur na bilo kojem od zadarskih otoka puno više od jela - on će vam ispričati bogatu povijest i drevne običaje koji su duboko utkani u identitet ovog srednjodalmatinskog kraja.

Jedan od traženijih sastojaka u ribljim jelima definitivno je krumpir, a najbolji domaći pronaći ćete na Premudi i Molatu.

Šećerna bomba s Molata

Osim tipičnim morskim specijalitetima, ovaj potonji otok može se pohvaliti i jednom veličanstvenom slasticom, koja je s vremenom postala njegov zaštitni znak. Riječ je o torti od rogača, kojoj s punim pravom tepaju da je njegova najveća gastronomska tajna.

Molatska torta radi se od prhkog tijesta i guste kreme od mljevenog rogača, mlijeka, griza, maslaca, šećera od vanilije, jaja te limuna ili naranče. Neki u nju dodaju i marmeladu od smokve - ako ste ljubitelj slatkog, ovaj kolač oborit će vas s nogu. Rogač je nekad bio vrlo popularan u zadarskom kraju, a slastice od ove mahunarke, koja sadrži skoro 60 posto šećera i okusom podsjeća na kakao ili čokoladu, osobito su popularne tijekom zime, tj. za božićne blagdane.

Iški lopiž, otok Iž

NAUTIKA

*Čarobne uvale zadarskog arhipelaga
najljepše je istražiti brodom*

***Hrvatska je već
godinama na samom
vrhu svjetskih nautičkih
odredišta, a zadarski
arhipelag sve je traženiji
među zaljubljenicima u
Jadransko more.***

Ljepota njegovih otoka ostavlja bez daha, a skrivene, ponekad neukrotive i još nedovoljno istražene uvale pravi su mamac kojem je uistinu teško odoljeti. Ako pitate prekaljene nautičare, svi će se složiti u jednom - nema ništa bolje od osjećaja slobode koji vam donosi plovidba beskrajnim morskim prostranstvima.

Popisu skrivenih aduta zadarskog arhipelaga nema kraja - koji god otok izabrali, nećete pogriješiti, a mi vam u nastavku donosimo kratak pregled top nautičkih destinacija.

Park prirode Telašćica,
Dugi otok

Uvala u Parku prirode Telašćica

Dugi otok ima pregršt odličnih sidrišta, no najpopularnija su ona u uvali Pantera i PP Telašćica. Prvo je idealno jer ima 100-tinjak plutača i zaštićeno je sa svih strana, no bolje ga je izbjegavati kad pušu bura i jaka tramontana. Drugo je zapravo dio Parka prirode Telašćica, a nešto zapadnije od njega pronaći ćete i 25 drugih, jednako bajkovitih uvala, od kojih su najposjećenije Mir i Tripuljak jer pružaju odličnu zaštitu od svih vjetrova.

Popularna Marina Veli Rat leži u već spomenutom zaljevu Pantera, na sjeverozapadnoj strani Dugog otoka. Smještena na ugodnoj udaljenosti od užurbanih obalnih gradova, nautičarima nudi 200 vezova, zaklonjenih od vjetrova i morskih struja. Nakon što se iskrcate, na obali vas čekaju brojne usluge kao što su najam automobila i bicikala, mini market, caffè bar...

No dugootočki apsolutni broj jedan je deset metara duboka uvala Sakarun, u potpunosti izložena jugu, gdje se nalazi i jedna od najljepših plaža na Jadranu. Nautičari se sidre u pijesku, a na raspolaganju im je 20-ak bova.

Nezaobilazna postaja za sve zaljubljenike u nautiku je i luka Sali, koja sa svojih 70-ak vezova označava ulaznu točku u veličanstvene Kornate i jednako očaravajuću Telašćicu.

A tu je i Božava u zaljevu Božavčica. Ovo mjesto vrlo je sigurno za sve koji vole plovidbu - naime, s jedne strane najizloženije je sunčevoj svjetlosti, a s druge teško dostupno često opasnoj buri.

Najsigurnije utočište srednjeg Jadrana

Brgulje na otoku Molatu i prostrani Brguljski zaljev omiljeno su odredište brojnih nautičara. Ondje se nalazi najveći broj plutača za privez brodova u cijeloj Zadarskoj županiji. Nema tog vjetra koji može ozbiljnije zaprijetiti spomenutom zaljevu - osim eventualno juga - što ga čini jednim od najsigurnijih utočišta za brodove na srednjem Jadranu. Nautičari vole i luku Jaz, koja pruža dobar zaklon od južnih i istočnih vjetrova, no izložena je udarima bure i tramontane pa je tad treba izbjegavati.

Premuda i njezina glavna luka Krijal zaštićene su nizom niskih grebena koji u prolazu ispred njih formiraju slikovitu lagunu duboku između pet i deset metara. Nautičarima je na raspolaganju 60-ak usidrenih plutača, a uživati mogu i u uvali Premuda, koja pak ima desetak bova. Tu je i uvala Nozdra, okružena šumama hrasta crnike i okrenuta prema sjeverozapadnim vjetrovima.

Iako malen, čak i otok Rava ima 15 bova za privez u naselju Mala Rava, a nekoliko ih je i u prostranim te dobro zaštićenim uvalama Paladinica i Grbavac.

Marina u samom centru Preka

Slično je i s otokom Istom, koji je poznat po sidrištima u uvalama Široka i Mljake. Široka ima 40-ak bova, kao stvorena je za one koji svoja plovila sidre u pijesku, no ipak ju je poželjno izbjegavati kad zaprijeti jugo. Tu je i sidrište nenaseljene, ali očaravajuće uvale Mljake s njezinih 20-ak bova.

Kad je Ugljan u pitanju, sve više nautičara bira Preko jer se u samom centru naselja nalazi Marina Preko s 80 vezova. Popularna je i luka u Kukljici, koja ima četiri gata s 90-ak vezova. A ispred pitoresknog zaseoka Muline, u istoimenoj uvali, pronaći ćete savršeno sidrište s pješčanim dnom, plutače i pristanište s 15 tranzitnih vezova. Kad zapušu maestral ili tramontana, najbolje je zaploviti prema obližnjim uvalama Pavlešina ili Prtljug, koje su otvorene prema jugu, ali pružaju dobru zaštitu od zapadnih i sjevernih vjetrova.

Tu je i Olive Island Marina, mala obiteljska marina smještena u dubokoj i dobro zaštićenoj uvali u Sutomišćici na Ugljanu. U ovoj novootvorenoj marini klupskog tipa gosti mogu uživati u druženju uz bazen, na sunčalištu, plaži, u baru, na terasi s pogledom na pučinu, a najmlađima je na raspolaganju i dječje igralište. Bogata gastronomska ponuda restorana Olive Garden uključuje autohtone dalmatinske specijalitete začinjene idejama moderne kuhinje. Opuštajuća atmosfera marine u Sutomišćici, prekrasna priroda i ljubazno osoblje rezultirali su brojnim nagradama za najbolju malu marinu Jadrana.

A Mala Lamjana u Kalima, inače najveća uvala na Ugljanu, okrenuta je prema jugu i utočište je mnogim nautičarima. U njoj se nalazi sidrište Poforča s 24 bove/plutače, a osim sigurne sidrišne lokacije, ista je idealna odmorišna točka za sve one koji su na putu prema Kornatima ili žele dalje istraživati zadarski arhipelag. Zapadni dio uvale je urbaniziran, dok je istočni potpuno slobodan i nenaseljen. Nautičari se iz Male Lamjane mogu lako iskrcati na kopno, gdje se mogu prošetati bajkovitim masliniskim putevima, kupati na prekrasnoj paži ili uživati u piću i hrani u beach barovima. Osim toga, uvala je svega 20-ak minuta hoda udaljena od naselja Kali.

Pješčani raj za jedriličare

Iako se na glavnom pristaništu na Silbi, koje je rezervirano za putnički promet, smije pristati samo kratkotrajno, uživati možete u zaštićenim uvalama Sv. Ante i Porat, a tu je i sidrište u uvali Paprenica, u kojoj je nautičarima namijenjeno deset bova.

Pašmanska luka uvijek je puna ribarskih i turističkih brodova jer im pruža zaštitu od svih vjetrova, no kad zapuše jači maestral, treba biti oprezan. Na jugozapadnoj strani otoka nalaze se uvale Soline i Landin u kojima se nalaze sidrišta za privez brodova na bove (plutače).

A blizu najjužnije točke otoka, rta Gnalić, oduševit će vas čarobna pješčana uvala Zaklopica. U njoj se nalazi desetak bova, a s obzirom na to da je vrlo duboka, obožavaju je jedriličari kojima pruža siguran vez.

OUTDOOR

*Zadarski otoci kao
stvoreni su za uživanje
na otvorenom: istražite
ih pješke, na biciklu,
uronite u čarobno
podmorje...*

***Boravak na
otvorenom, uz
toplo sunce i slano
more koje liječi, ...***

... najbolji je recept za vraćanje organizma u ravnotežu, a otoci zadarskog arhipelaga prava su meka za aktivan odmor i uživanje u netaknutoj prirodi. Hodanje, bicikliranje, ronjenje, penjanje, plivanje, trčanje... Opcija je na pretek, a ovo je samo dio ideja koje će „začiniti” vaš boravak u ovim krajevima prekrasne Dalmacije.

Istraživanje „na noge”

Otoci Ošljak, Rivanj te Sestrunj odlični su za istraživanje „na noge”. Na Ošljaku nema automobila, pješačka staza oko nje-ga duga je oko dva kilometra, a na najviši vrh, koji leži na 89 metara, popet ćete se bez problema. Cijeli otok zaštićena je park-šuma u kojoj žive mnoge zaštićene vrste ptica. Fotografirajte se kraj vjetrenjača-mlinova iz 18. stoljeća, ranokršćan-ske crkvice Marijinog Uznesenja iz 6. stoljeća ili bunkera iz Drugog svjetskog rata i stvorite nezaboravne uspomene!

Neobičan Sestrunj oblikom podsjeća na planinu koja izranja iz mora. Čak 80 posto otoka prekriveno je šumom, a pješačka staza „Kompas sv. Petra” odvest će vas do četiriju uvala (Mu-line, Hrvatín, Triluke i Kablin) te jedinog naselja na uzvisini.

Na Rivnju, poznatom po očuvanoj prirodi i bogatom podmor-ju, osvojite najviši vrh Lokočinu na 112 m, obidite crkvicu sv. Jelene iz 19. stoljeća, istražite ostatke srednjovjekovne crkvice sv. Barbare, ali i ostatke liburnskih gradina (Vela glava), koji leže na uzvišenom dijelu otoka.

Pješačite i upoznajte blago morskih dubina

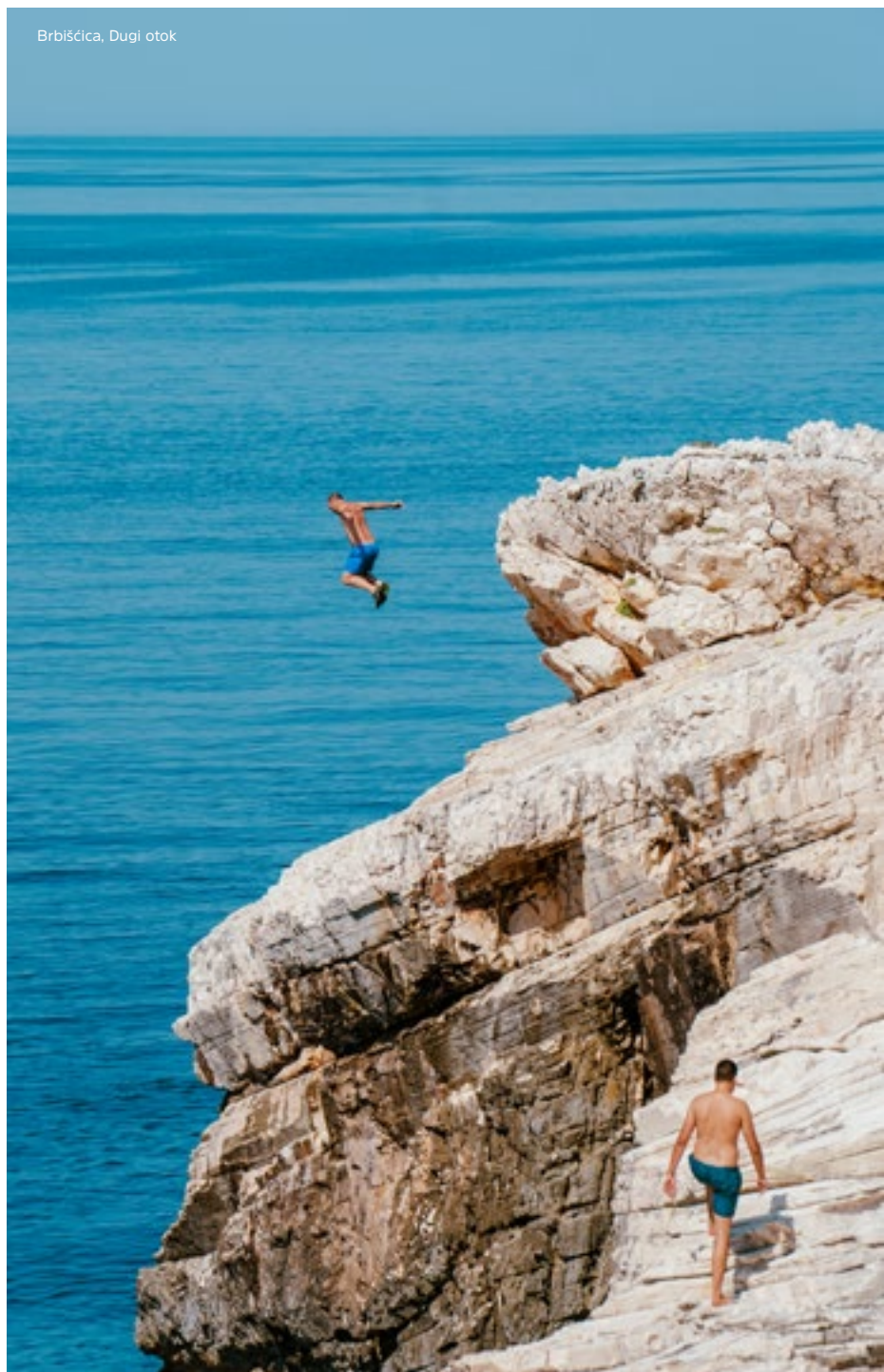
Premuda je kao stvorena za pješačenje, a upravo tako najbo-lje ćete upoznati sve njezine skrivene ljepote. Početna točka skoro svih puteva na ovom otoku nalazi se u samom centru istoimenog naselja, a jedan od najzanimljivijih je takozvani Put na Lozu. Ovaj otok oduševit će vas i ako ste ljubitelj ronje-nja. Istražite Morsku katedralu, veličanstven podmorski sustav špilja s dnom od bijelog pijeska. Jednako atraktivna lokacija je i Zad Masarin (iza Masarina), gdje se strme stijene hridi Masarine naglo spuštaju u čak 60 metara duboko more. A tu je i olupina broda „Szent Istvan”, oko koje smijete roniti samo uz dozvolu Ministarstva mora Republike Hrvatske.

Svakako posjetite i Rivanjski kanal između otoka Rivnja i Se-strunja. Na ovoj atraktivnoj lokaciji dominira pješčano dno s kamenim gromadama koje su u potpunosti prekrivene spu-žvama, mahovnjacima i koraljima, od kojih se posebno isti-ču crvene i žute gorgonije. Na vrhu gromada raste i morska cvjetnica posidonija, tzv. pokretač života, koji u dubinama stvara guste podmorske livade, pravi melem za oči. No imajte na umu da je, zbog jakih morskih struja, avantura u Rivanj-skom kanalu pogodna isključivo za iskusne ronioce.

Tu je i atraktivna lokacija Ledenik, smještena sa sjeverne stra-ne otoka Sestrunja, na 60-ak metara udaljenosti od obale. Ista se odnosi na 70 metara dugu olupinu istoimenog broda koji je potonuo 2008., a danas služi kao podvodni greben. Oplata potonulog broda obrasla je algama i spužvama.

A Idula, koja leži sjeverozapadno od otoka Ugljana, diči se podmorjem koje karakteriziraju gusta, zdrava i čista posido-nija te dobro obrasle stijene, na kojima se može naći obilje ži-vota – infralitoralne alge, morske spužve, žarnjaci, plaštenjaci i raznolike zajednice riba.

Brbišćica, Dugi otok

Jedino prirodno penjalište

Na Dugom otoku, između Luke i Savra, nalazi se sportsko penjalište „Stara Kava”. Ova relativno niska vapnenačka stijena, visine do 11 metara, mjestimično je lošije kvalitete pa se preporučuje dodatan oprez pri penjanju i korištenje zaštitnih kaciga. No ipak je pogodna za sve, bez obzira na penjačko iskustvo – možete birati između 13 smjerova različitih težina, od kojih su dva zahtjevnija.

A pravi raj za hodače su otoci Ugljan i Pašman. Posebno se ističe Đirada na Pašmanu, izvrsna rekreativna utrka i šetnja koja okuplja brojne zaljubljenike u kretanje i prirodu. Na prvu će vas oduševiti i uspon do tvrđave sv. Mihovila na Ugljanu, s koje puca fantastičan pogled na okolicu. Za sve alpiniste i zaljubljenike u penjačke sportove, s jugozapadne strane sv. Mihovila, u neposrednoj blizini kristalno čistog mora, nalazi se stijena-litica Željina, jedino prirodno penjalište u zadarskom arhipelagu. Ista se sastoji od čak 40 penjačkih smjerova, a mnogi od njih prilagođeni su i početnicima.

Tu je i nezaobilazna manifestacija „Gremo na Šćah”, uspon na najviši vrh otoka Ugljan, uz stručno vodstvo. Najviši vrh otoka može se posjetiti uvijek za lijepoga vremena, a početak uspona je u zaseoku Turkija. Ovaj edukativni uspon, koji je prilagođen različitim dobnim skupinama, osmislila je zadarska arheologinja Martina Dubolnić-Glavan, a izlet proveden u prirodi obično se organizira u proljeće.

Ovaj otok nudi i odličan spoj aktivnosti te učenja. Prošetajte njegovim kulturno-povijesnim stazama! *Strada publica* drevni je put iz 1. stoljeća u sklopu kulturno-povijesne cjeline Trpinjin, a ujedno i primjer tradicionalnog suhozidnog graditeljstva od lokalnog kamena. Na brdu Trpinjin nalazile su se obradive površine, a tim putem, koji je povezivao Mali i Veli Lukoran, nekoć se na ispašu gonila stoka. Danas je *Strada publica* markirana i vodi od ljetnikovca De Ponte preko Vrulje u Malom Lukoranu do ljetnikovca Borelli u Velom Lukoranu.

Trčanje po ostrim stijenama

Susjedni Pašman može se pohvaliti vidikovcima Straža i Pustograd, s kojih ćete savršeno jasno vidjeti Kornate i Velebit. Ponos otoka je i jedinstvena *trekking* utrka – Škraping. Trči se po ostrim stijenama ili „škrapama”, a sudjelovati mogu svi. Ovisno o kondiciji, na raspolaganju su vam četiri kategorije – Ultra (47 km), Challenger (25 km), Active (12 km) i Light (6 km).

Oba otoka odlično su premrežena i biciklističkim stazama, koje prate stoljetne maslinike i prolaze uz labirinte impresivnih suhozida – ima li boljeg načina za upoznati autentičnu Dalmaciju?

Čuh, Park prirode Telašćica, Dugi otok

Otok Ugljan

Legenda o vilama i Strašnoj peći

I Dugi otok, sa svojim Parkom prirode Telaščica, nudi pregršt opcija za *outdoor* aktivnosti. Isprobajte pješačke i planinarske staze, kajak ili SUP. Uživajte u jedrenju s pogledom na litice čija visina ide i do 100-tinjak metara. Zaronite i istražite potopljeni brod „Michelle“, koji leži na šest metara dubine na sjevernoj strani otoka.

Jedna od top atrakcija je i špilja Golubinka. Do nje se stiže isključivo morskim putem, a jednom kad u nju uplivate, dočekat će vas nestvaran fenomen – kad sunčeva svjetlost padne na stijene i stvori spektakl očaravajućih zelenih, tirkiznih i ljubičastih refleksija, ostat ćete bez teksta od ljepote.

Tu je i Strašna peć, špilja čiji se ulaz nalazi na 70 metara nadmorske visine, odakle puca prekrasan pogled na Jadransko more. Unutrašnjost špilje prepuna je stalaktita i stalagmita, između kojih je priroda oblikovala magičan prostor koji izgledom podsjeća na svodove gotičkih bazilika. Prema legendi, Strašna peć nastala je nakon što su vile Dugi otok odlučile podijeliti na dva dijela. Neumorno su kopale i kopale, no zatekla ih je zora pa su ostale zatočene u špilji neobavljena posla, a Strašna peć i dandanas „živi“ kao dokaz te njihove vilinske nakane.

Košarka i plivanje za sve

Idealna destinacija za ljubitelje košarke je Ist, na kojem Udruga mladih Ista, na igralištu „Bratski dvor“ kod osnovne škole, svake zadnje subote u srpnju organizira Otočki košarkaški turnir. Ova sportska manifestacija održava se od 1976. godine i okuplja mještane čitavog zadarskog arhipelaga. Street ball, tradicionalni turnir ulične košarke, u ljetnim mjesecima održava se i u mjestu Kali na Ugljanu, ali i na Ošljaku, a dobrodošli su svi simpatizeri ovog sporta – i stari i mladi.

Jedan od najstarijih plivačkih maratona na Jadranu Preko – Zadar, koji se od 1972. pliva u dužini od 5 kilometara od rive u Preku na Ugljanu do gradskog bazena Kolovare u Zadru, u novijoj povijesti održava se 5. kolovoza, na Dan pobjede i domovinske zahvalnosti.

Svoj plivački maraton, „Okol Benušića“, ima i otok Ist. Svake godine, početkom kolovoza, upriličuje ga klub Maratonist. Pliva se na 4200 metara, od plaže Pocriko do otočića Benušića i natrag.

Bez sumnje, izreka „U zdravom tijelu zdrav duh!“ na otocima zadarskog arhipelaga dobiva potpuno značenje!

SILBA

*Vrata Dalmacije
kriju neke od
najljepših plaža
na Jadranu*

Mozalk, otok Silba

***Otok pješaka s
najljepšim plažama
na Jadranu - ovo
je samo jedan od
laskavih epiteta koji
krase jedinstvenu
Silbu, čarobnu
oazu mira, koju
još zovu i “vratima
Dalmacije”.***

Okrružena Olibom, Istom, Premudom i Škardom, smjestila se na starom plovnom putu koji vodi od Zadra prema Istri te dalje u Tršćanski zaljev i Veneciju.

Uz ovaj otok vežu se dvije legende – prema jednoj, Silba je nazvana po riječi silbon, što na grčkom jeziku znači pijesak, a druga kaže da joj ime dolazi od latinske silve, što se na hrvatski prevodi kao šuma.

Sotorišće

Pijesak i tirkizno more

Površina joj je svega 15 kilometara kvadratnih, ali jedino otočko naselje, također Silba, sve je samo ne maleno. Svi živopisni labirinti njezinih slikovitih uličica vode ili u centar mjesta ili na plaže koje oduševljavaju na prvi pogled. Automobila nema jer otokom prometuju samo vozila za distribuciju vode te manji mopedi i bicikli, no čak su i ovi potonji zabranjeni u špici turističke sezone. Silba je mjesto apsolutne slobode gdje glavnu riječ vodi priroda, a njezine ljepote najbolje ćete doživjeti na nekoj od otočkih bajkovitih plaža.

Daleko najposjećenija je Šotorišće, sa svijetlim pješčanim dnom i tirkiznom bojom mora koja izgleda skoro pa nestvarno. No vrijedi posjetiti i ostale otočke ljepotice - neke od njih su Ugljanica, Vele Stene, Slatina, Carpusina, Žalić, Dobre Vode, Pernastica i nudistička Mavrova. Tu je i uvala Pocukmarak, blizu koje su pronađeni vrijedni sarkofazi iz 5. i 6. stoljeća.

Ovca pramenka

Toreta, toranj ljubavi

Spomenik ljubavi

Jedino spomenuto naselje nalazi se u središnjem, najužem dijelu Silbe, koji je širok svega 700 metara pa će vam za ugodnu šetnju od zapadne do istočne obale otoka trebati te desetak minuta.

Vjerojatno najveća atrakcija mjesta je 15 metara visok kameni toranj Toreta sa spiralnim stubištem, koji datira iz 19. stoljeća. Poznat je i kao spomenik ljubavi ili Marinićeva toreta zbog priče o filmskoj romansi između mornara Petra Marinića i Silbenjanke Antonije Mauro.

Stare kapetanske kuće

Najstarija crkva na otoku je ona sv. Ivana Krstitelja iz 15. stoljeća. Od nje ćete za manje od minute stići do centra naselja, gdje se nalaze trgovine, pekarnica, kafići, restorani...

Silba je nekoć bila poznata po svojim hrabrim moreplovcima i drvenim brodovima, a njihov duh i dalje živi u starim kapetanskim kućama raštrkanima po naselju. Iako danas na otoku živi svega 300-tinjak ljudi, on je bio naseljen još u ilirsko doba, a bizantski car Konstantin VII. Porfirogenet Silbu je u 10. stoljeću spominjao pod imenom Selbo.

Spomenik Jedrilje

An aerial photograph of a small, lush green island with a narrow, light-colored sandy beach curving along its edge. The water is a vibrant turquoise, and a white sailboat with a tall mast is visible in the lower right. In the background, a range of blue mountains stretches across the horizon under a sky with scattered white clouds.

OLIB

*Otok rajskih
plaža oaza je
mira i ukusne
domaće hrane*

Raj za nautičare, otok Olib

Slatinica

Zamislite više od 30 kilometara obale s pješčanim i plitkim plažama, skrivene uvale okružene šumom hrasta crnike, mirne večeri bez buke i gužve, pod zvjezdanim nebom - to vas čeka na Olibu, otoku smještenom između Silbe na zapadu i Paga na istoku.

Za ovo skriveno blago zadarskog arhipelaga kažu da ima najljepše pješčane plaže na Jadranu, a apsolutna kraljica među njima je Slatinica na istočnoj strani otoka, gdje se nalazi i luka Samotvorac. S nje, naime, puca veličanstven pogled na otok Pag te Velebit u daljini - uživajte u prizoru dostojnom najljepše razglednice!

Na južnoj strani otoka nalazi se uvala Južna Slatina, a na sjevernoj uvala Draga do koje vodi šetnjica. Svim uvalama moguće je pristupiti i barkom.

Kulom protiv gusara

Iako na Olib možete doći automobilom, ondje vožnja nije dozvoljena. Zato iskoristite priliku, upoznajte otok pješice ili biciklom, istražujući njegove živopisne uvale, uživajte u autentičnosti otoka Oliba te miru koji opušta i dušu i tijelo.

Jedino naselje, ujedno najveća uvala i luka, također se zove Olib i leži na zapadnoj obali otoka. U središtu naselja stoji impresivna kula Kaštel iz 16. stoljeća, koja je otok nekoć štiti-tila od gusarskih napada.

Otok glagoljice

„Iako je malen, na Olibu atrakcija ne nedostaje (...)”

Današnji Olib, odnosno naselje Aloip, koje se nalazilo na uzvisini Gradina, prvi put spominje se kod Strabona, geografa i povjesničara antičke Grčke, po čemu se može zaključiti da je mjesto postojalo još u doba Ilira. O bogatoj povijesti Oliba svjedoče i obnovljena crkva svete Stošije te crkva svetog Roka.

Iako je malen, na Olibu atrakcija ne nedostaje - tako u čarobnoj uvali Banjve možete razgledati ostatke naselja iz rimskog doba, ali i trobrodne crkve sv. Pavla, kao i samostana pustinjaka koji je napušten krajem 12. stoljeća.

A tu je i jednako lijepa uvala svetog Nikole s istoimenom crkvicom. Ova lokacija zaklonjena je od većine vjetrova, što je čini idealnom za sidrenje svih vrsta plovila.

Kula Kaštel

Meka za aktivan odmor

Posebnost Oliba je i ponikva (vrtača ili dolac, udubljenje nastalo otapanjem vapnenca i dolomita), ograđena masivnim suhozidom i stubištima, čiji oblik podsjeća na amfiteatar. Ovaj otok jedan je od najnižih u zadarskoj skupini - bez problema ćete se popeti na njegov najviši vrh Kalac, koji se „uzdiže“ na svega 74 metra. Ako ste zaljubljenik u aktivan odmor, bez brige, možete uživati u ronjenju, ribolovu, *windsurfingu* i bicikliranju.

Aktivan odmor

Otok Olib

An aerial photograph of a coastal scene. In the upper left, a curved stone pier or breakwater extends into the water. A small white boat with a red canopy is moored at the pier. To the left, the stern of another white boat is visible. In the bottom left corner, a blue boat is partially visible. The water is exceptionally clear, showing a vibrant turquoise color and revealing the rocky seabed and coral reefs below. The overall atmosphere is serene and idyllic.

PREMUDA

*Otok mira, tišine
i uzbudljivog
podmorskog svijeta*

Luka, otok Premuda

Premuda, najzapadniji otok zadarskog arhipelaga, dom hrasta crnike, niskog raslinja i maslina te tirkiznog mora, toliko je malena da je možete prehodati u sat vremena, no zato će vas svaki njezin pedalj ostaviti bez daha.

Duga je devet i široka svega jedan kilometar, dok joj ukupna površina iznosi oko 9,2 kvadratna kilometra. Ništa se ne može mjeriti s Premudom - na njoj vrijeme kao da je stalo, ona zrači spokojem, a užurbani tempo svakodnevice ondje je nepoznat pojam.

Na malenom otoku velikog srca živi svega 60-ak stanovnika, no taj broj ljeti višestruko naraste, a oni koji jednom posjete Premudu, uvijek joj se rado vraćaju.

Dvorište

Ribarstvo

Hridi kao štit

Do ovog morskog dragulja možete doći s Lošinja i iz Zadra, a dok uplovljavate u luku Krijal na južnoj strani otoka, oduševit će vas pogled na čarobne hridi Masarine, Hripa, Plitka sika, Bračić i Mala sika, koje ljepoticu Premudu štite od jakih pučinskih valova. Na sjeveru otoka je i luka Loza, a između nje i već spomenutog Krijala, usred brda, smjestilo se jedino naselje koje nosi isto ime kao i ovaj čaroban otok.

Na Premudi nema automobila, a iako šetnja do naselja na uzvisini zna biti poprilično izazovna, u njoj ćete svedjedno uživati jer vam ista pruža mogućnost za upijanje svih ljepota otoka.

Ronjenje do olupine broda

A tu je i atrakcija rezervirana samo za najiskusnije roniocce. Riječ je o spektakularnoj olupini austro-ugarskog bojnog broda *Szent István*, koji je potopljen davne 1918. godine. Ona i dandanas leži na dubini od 66 metara, palubom okrenuta prema dnu i kobilicom prema gore. Szent István još zovu i „Titanicom Jadrana” te „Jadranskim Mount Everestom”.

Malo koje mjesto na Jadranu može se pohvaliti takvim bogatstvom podvodnog svijeta, a osim ronilaca, obožavaju ga i nautičari. Osjećaj slobode koji pomalo neukrotiva, ali veličanstvena Premuda pruža neprocjenjiv je, a najbolje ćete ga doživjeti s vidikovca Garbica, koji je nekoć bio osmatračnica JNA vojske.

Morska ‘katedrala’

U samom centru slikovitog mjesta pronaći ćete crkvu sv. Jakova Apostola iz 1610. godine, a druga, ona sv. Cirijaka (Kirijaka) i porođenja Blažene Djevice Marije, nalazi se u trajektnoj luci Krijal, u koju uplovljavaju i lokalni ribari od kojih možete nabaviti svježu ribu. U naselju su i dvije trgovine, od kojih jedna radi samo ljeti, pošta, nekolicina restorana te kafić.

Osim pjeskovitim i šljunčanim uvalama, Premuda se diči i atraktivnim lokacijama za ronjenje te impresivnim sustavom podvodnih špilja poznatim i pod nazivom „katedrala”.

IST *Otok u obliku
leptira na kojem
nastaju najljepše
uspomene*

Otok Ist

Otok Ist

***Malen, a ljepotom
tako velik - Ist je pravi
jadranski dragulj
netaknute prirode,
mjesto na kojem ćete
se zbog gostoljubivih
domaćina osjećati kao
da ste kod kuće i na
kojem ćete stvoriti
najljepše uspomene.***

Ovaj otočić u zadarskom arhipelagu izgledom podsjeća na leptira, a njegova nježna krila, obrubljena plažama koje oduzimaju dah, uranjaju u kristalno čisto more čiji se valovi mreškaju u svim najljepšim nijansama plave. Iako mu je površina svega 9,73 kilometara kvadratnih i ima samo jedno naselje, također nazvano Ist, u kojem tijekom godine živi manje od 200 stanovnika, toliko je bogat zanimljivosti-
ma da ćete na njemu poželjeti ostati zauvijek.

Daleko od gužve

Na Istu, do kojeg plovi trajekt ili katamaran iz 40-ak kilometara udaljenog Zadra, nema automobila - budit će vas jedino šum valova i pjesma cvrčaka. Sve što vam treba za ljetovanje iz snova pronaći ćete u dvije otočne trgovine, ima se kamo otići na kavu i večeru - i sve to daleko od gužve i masovnog turizma. Ovo je pravi mali raj na zemlji koji zbog bogatog podmorja obožavaju i nautičari, ribolovci te ronionci.

Okružen brojnim hridima i otočićima, Istu su najbliži Škarda i Molat, a zaželite li se pravog pogleda na otvoreno more i Velebit, ali i Dugi otok, Kornate, Olib te Silbu, svakako se popnite na najvišu (175 metara) točku otoka - vrh Stražu.

Na istom brdu ponosno stoji i prekrasna zidana crkvice Gospe od Zdravlja, podignuta 1800-tih godina, koja je među mještanima poznata i kao crkva Gospe od sniga. U samom naselju Ist, smještenom u središnjem i najužem dijelu otoka, nalazi se i crkva sv. Nikole.

Straža

Mjesto

Crkva svetog Nikole

Ime obavijeno velom tajne

*„(...) pomalo divlja i obrasla
gustim grmljem (...)”*

Čarobne pješčane uvale idealne su za kupanje. S obzirom na to da Ist ima izlaz na dvije - Široku i Kosiraču - svaki dan možete posjetiti drugu. Otočna obala, duga 20-ak kilometara, strma je, pomalo divlja i obrasla gustim grmljem, što je čini dovoljno izazovnom za istinske ljubitelje prirode koji vole aktivan odmor i ne boje se istraživati nepoznato.

A najljepše tajne otoka saznat ćete iz prve ruke - proćakajte s uvijek susretljivim Iščanima, koji će vam s ponosom reći da se njihov rodni kraj prvi put spominjao još davne 1311. godine kao Ost, a kasnije i kao Isto, Gist, Esto, Jist... Naziv mu je ilirskog porijekla, ali njegovo pravo značenje do danas ostalo je nepoznato.

I za kraj, najveća zvijezda ovog bisera među zadarskim otocima svakako je sportašica Dina Levačić, prva Hrvatica koja je preplivala kanal La Manche i upisala maleni Ist na svjetsku kartu velikih uspjeha.

Dolazak u luku, otok Molat

MOLAT

*Otok sladak kao
med s više od
2500 sunčanih
sati godišnje*

***Želite li posjetiti
otok koji zovu
skrivenim blagom
Hrvatske, vaša
sljedeća destinacija
definitivno treba
biti Molat.***

Osim što ima više od 2500 sunčanih sati u godini, ovaj dragulj zadarskog arhipelaga oduševit će vas zelenilom, razvedenom obalom, skrivenim uvalama i divnim plažama.

Osim toga, ne tepaju mu bez razloga da je pravi sjevernodalmatinski bombončić - Molat je, naime, ime dobio po latinskim riječima *mel* i *mellitus*, koje znače med, tj. slatko kao med.

Bogata gastronomija

Lučina

Uvala Podgarbe

Naselja u unutrašnjosti

Smješten između Dugog otoka i Ista, s Virskim morem na jednoj i otvorenom pučinom Jadrana na drugoj strani, Molat je sa Zadrom povezan redovnim trajektnim i katamaranskim linijama.

Iako malen, s površinom od svega 23 kvadratna kilometra, na njemu prometuju automobili, ali gužve, srećom, nikad nema. U ovom raju prepunom makije i borove šume pronaći ćete mir, stopiti se s netaknutom prirodom i osjetiti sve čari autentične Dalmacije.

Pitoreskna naselja Molat, Zapuntel i Brgulje nalaze se u unutrašnjosti otoka i u njima živi manje od 200 ljudi. Zapuntel je smješten na sjeveru, Brgulje su u sredini, a Molat na jugu. Sva tri naselja imaju luke, a sjeverni vrh otoka od susjednog Ista udaljen je svega 100-tinjak metara.

Jedan od najzelenijih otoka

Bogata povijest čarobnog otoka Molata seže još u starije kameno doba. Naime, više vrijednih kremenih predmeta iz tog razdoblja pronađeno je na Ledenicama kod Zapuntelske luke, u Zapuntelskom polju i istočno od sela Molat.

A u srednjem vijeku, kad su otok posjedovali bogati plemići iz Zadra i Venecije, Molat je ostao bez ogromne šume hrasta crnike, koja je bila opustošena prekomjernom sječom. No srećom, ovaj morski raj i danas slovi kao jedan od najzelenijih jadranskih otoka.

Brgulje, otok Molat

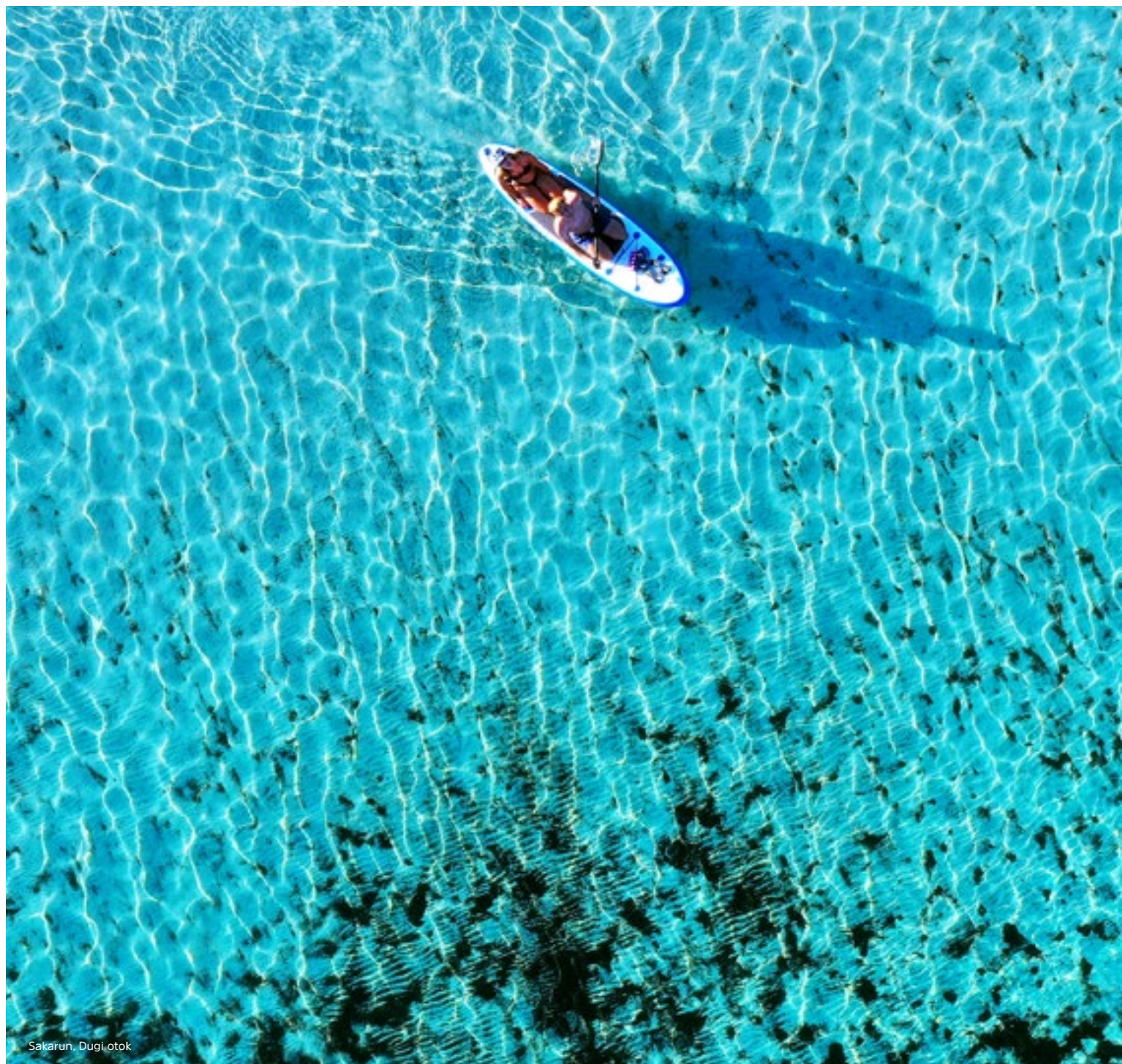
Najljepša pješčana plaža

*„(...) siguran zaklon od
skoro svih vjetrova (...)”*

Ribarsko mjesto Molat najveće je naselje na otoku. Uronite u njegove živopisne uličice, zaustavite se na središnjem trgu Trzno, posjetite lokalni muzej i upoznajte zanimljive običaje ovog jadranskog bisera!

Ponos Molata je i prekrasna uvala Lučina, a u neposrednoj blizini mjesta je i pješčana plaža Jazi, jedna od najljepših na otoku i idealna za kupanje.

Zapuntel je zapravo velika prirodna luka, a posebnost Brgulja je u tome što im je stari dio na brežuljku, na oko kilometar udaljenosti od mora, dok novo naselje leži uz glavno brodsko пристаниšte u Brguljskom zaljevu. Obožavano od nautičara jer im pruža siguran zaklon od skoro svih vjetrova, ovo mjesto svojedobno je krasio zanimljiv turistički slogan: „Brgulje - hard to say, nice to stay”.

Sakarun, Dugi otok

DUGI OTOK

*Neodoljivi otok
prekrasne prirode
i duge tradicije*

Tovareća mužika, Sali

Dugi otok, kako mu i samo ime kaže, dug je oko 45, a širok između jednog i svega četiri kilometra.

Srme litice, mirne uvale, slano jezero, dodir predivne prirode i šarmantnih ribarskih mjesta... Ovaj ljepotan spojio je naizgled nespojivo i baš to čini ga savršeno neodoljivim.

A tek Park prirode Telašćica - okomite hridi ili "stene", 25 uvala i pet otočića, slano jezero Mir koje je podzemnim kanalima povezano s morem, plosnati otočić neobičnog oblika poznat i kao Taljurić... Uz sve to, Dugi otok krije i jednu od najljepših plaža na Jadranu, tirkizni Sakarun, koji je osvojio na tisuće srca, ali naslovnice najprestižnijih svjetskih magazina.

U 11 naselja na otoku živi oko 1500 stanovnika, a on je i dom najstarijem Dalmatincu, kojeg su mediji od milja prozvali Šime. Naime, ostaci čak 11 000 godina starog ljudskog kostura pronađeni su 2011. u pećini Vlakno, a o bogatoj povijesti Dugog otoka svjedoče i mnogi natpisi na glagoljci.

Najviši svjetionik na Jadranu

Središte ovog jadranskog raja je pitoreskno mjesto Sali, koje ima bogatu ribarsku tradiciju. Svako ljeto oduševljavaju trodnevnom feštom pod imenom Saljske užance, u sklopu koje nastupa i legendarna Tovareča mužika. Sali se mogu pohvaliti čitaonicom s knjigama na čak nekoliko svjetskih jezika, a poseban izvor ponosa im je i Saljsko polje s maslinama starima i do 700 godina.

Najsjevernije naselje Dugog otoka smjestilo se u uvali Čuna i zove se Veli Rat. Svi ga znaju po 42 metra visokom svjetioniku Punta Bjanka. Impozantna lanterna, inače najviša na Jadranu, zaljubljenicima u osamu nudi i apartmanski smještaj - odmor iz snova je zagarantiran!

U uvali Čuna leži i bajkovito mjestašce Verunić, oaza mira u kojoj ćete se osjećati kao u bajci. Za to su najzaslužniji susretljivi domaćini, koji žive od poljoprivrede i ribarstva, a svoje goste tretiraju kao članove obitelji i rado počaste lokalnim specijalitetima kojima malo tko može odoljeti.

Tu je i Zaglav, nezaobilazna točka za nautičare, koji ondje pristaju zbog benzinske crpke, ali oduševljeni ljepotom mjesta, teška srca odlaze dalje. Znamenitosti naselja su samostan, u kojem žive i rade franjevci trećoredci-glagoljaši, te gotička crkva sv. Mihovila, zaglavskog sveca zaštitnika.

Dugootočki Jurski park

*„Nakon što u nju uđete plivajući
ili kajakom, dočekat će vas
spektakularan prizor (...)”*

Slična baština krasi i Brbinj. Ondje su, kroz dugu povijest mjesta, boravili popovi glagoljaši te čuvali i promicali pismenost na ovim prostorima. Dvije čarobne uvale u mjestu - Jaz i Lučina - idealna su sidrišta za nautičare, a blizu je i prekrasna uvala Brbinjšćica, okružena moćnim stijenama i očaravajućim špiljama. Tepaju joj da je dugootočki Jurski park jer je bogata sedimentnim stijenama u kojima je pronađeno mnoštvo fosila.

Blizu Brbinjšćice je i prirodni fenomen Zmajevu oko, “bazen” u stijeni nastao trošenjem vapnenca. Ako se odvažite i zaronite, prolazima možete doplivati sve do mora. Ne-zaboravno iskustvo je i posjet špilji Golubinki u neposrednom susjedstvu. Nakon što u nju uđete plivajući ili kajakom, dočekat će vas spektakularan prizor - naime, spoj mora, kamena i prirodnog svjetla koje prodire kroz otvoren strop otkrit će vam pravo bogatstvo podvodne faune i impresivan spektar boja kakav se rijetko vidi.

A magično naselje Savar u svojoj uvali ima i otočić, koji je nasipom spojen s ostatkom mjesta. Očarat će vas i predromanička crkva sv. Pelegrina, ali i činjenica da se upravo kamen iz Savra koristio za izgradnju zadarskog Foruma, palača i crkvi u Rimu i Veneciji, kao i zgrade UN-a u New Yorku.

Špilja Golubinka

Stare solane i plodna polja

„(...) okružena mirisnom borovom šumom (...)”

Naselje Luka u uvali Zlatna vala krase divna šetnica još iz 14. stoljeća. Tik nad mjestom stoji najveće brdo na Dugom otoku, 338 metara visoka Vela straža, a obližnja uvala Boka bogata je ljekovitim blatom.

Glavni aduti Božave njezina su rajska uvala i četiri hotela okružena mirisnom borovom šumom, a nasuprot nje nalazi se otočić Zverinac, do kojeg se stiže putničkom prugom – savršena prilika za izlet i uživanje u ljepotama Zverinca!

Posjetite i Soline u uvali Solišćica, koje su ime dobile po starim solanama, ali i Žman u uvali Žmančica, poznat po svojim plodnim poljima. I za kraj, tu je mjesto Dragove, okruženo otočićima Tatišnjak, Veliki i Mali Planatak te Magarčić. Njegova okolica bila je naseljena još u antičko doba, što pokazuju rimski ostaci pronađeni podno brda Dubravica. Blizu je i plaža Veli Žal, s koje možete uživati u veličanstvenom pogledu na otočić Mežanj i otvoreno more.

Park prirode Telašćica

Kapelica sv. Nikole, Veli Rat

Pletenje košara, otok Rava

*Mirni otočić u
„centru sveta“
miriše na voće,
borove i more*

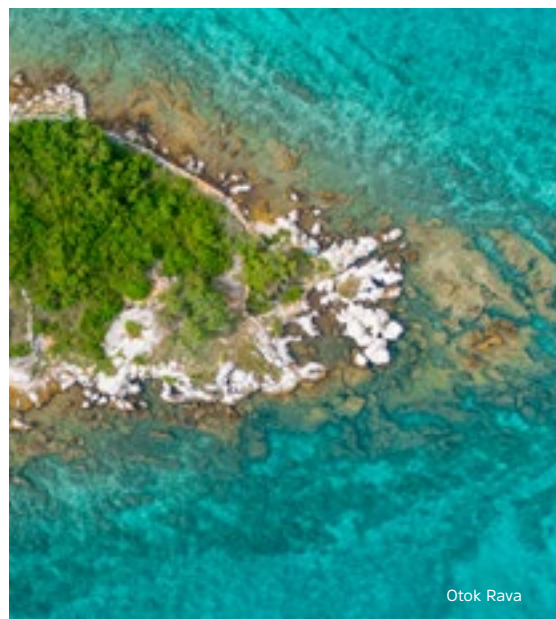
RAVA

***Ušuškana u zagrljaju
između Dugog otoka
i Iža, Rava je po svom
izgledu savršena
kombinacija plavetnila
i zelenila.***

To je otok mirisnih smokvi, rogača, badema, breskvi, šljiva, kupina, borovnica, šipka, naranči, limuna, mandarina, oraha, oskoruša, šarmantan, autentičan, pomalo uspavan - ukratko, savršen je za odmor iz snova, pogotovo ako želite izbjeći gužvu, maknuti se od stresa i upoznati prirodu u njezinom najboljem svjetlu.

Rava je poznata po čarobnim plažama i kristalno čistom moru, a iako joj je površina svega 3,63 kvadratna kilometara, ima nevjerovatno razvedenu obalu duž koje se rasporedilo čak 15 skrivenih uvala - Dražice, Golubovac, Martinica, Grbavač, Tanko, Vališina, Ivanoševica, Pavajsko, Pestehovac, Grbačina, Marnjica (Marinica), Paladinjica (Paladinica), Vičabok, Lokvina i Za Grbicu.

Bezbroj opcija za kupanje

*„(...) sam otok
spominjao se već u
13. stoljeću (...)”*

U dva naselja, Veloj i Maloj Ravi, živi 100-tinjak stanovnika, a sam otok spominjao se već u 13. stoljeću, što dokazuju povijesni dokumenti u kojima se tad pisalo o zadarskoj plemićkoj obitelji Raua, koja je na Ravi imala svoje posjede. Mnogi smatraju da je otok upravo po njoj i dobio ime.

Slikovita Mala Rava leži na sjeverozapadu ovog srednjedalmatinskog dragulja, dok je Vela Rava, koji se smatra centrom otoka, smještena u središnjem dijelu, okružena uvalama Marnjica, Grbačina i Grbavač, a blizu su i Ivanoševica te Pavajsko, što znači da ćete opcija za kupanje imati napretek! U starijem dijelu naselja, na 82 metra nadmorske visine, nalaze se škola u kojoj, nažalost, više nema učenika, kao i župna crkva te uljara.

Mala Rava

Terase plodnih polja

Na brdovitoj Ravi mještani su kroz stoljeća gradili kamene zidove koji njezinom krajoliku daju specifičan izgled. Obradujući zemlju, Ravljani su na padinama stvarali veličanstvene terase plodnih polja koja su ih prehranjivala.

Bogata povijest, netaknuta priroda i domaćini koji će vas dočekati raširenih ruku - ima li boljeg poziva za posjet Ravi od ovog? Dodite, doživite i oduševite se!

Plodna polja

Autentičan dalmatinski prizor

Oznaka Centar svita

‘Centar Svita’

Glavno okupljalište mještana i turista, svojevrsna žila kucavica Vele Rave, jest središnji trg Kolečće, koji je označen i kao „Centar Svita”. Naime, prema drevnoj legendi, Rava se nalazi u središtu Zemlje iz kojeg se podzemnim kotačima pokreće čitav svijet. Stoga nije ni čudo što je omiljena izreka na otoku “Ki ni vidi Rave, ni vidi Svita”.

Noviji dio Vele Rave smjestio se uz uvalu Marnjica. U njemu ćete pronaći trgovinu, poštu i restoran, a ondje se nalazi i riva na koju pristaje brod koji otok povezuje sa Zadrom.

An aerial photograph of a coastal village, likely in Croatia. The village is built on a hillside, with numerous stone houses featuring red-tiled roofs. The houses are densely packed, and some have white walls. In the background, the blue sea is visible, and a small island or headland can be seen on the horizon. The sky is blue with some light clouds. The overall scene is peaceful and scenic.

IŽ

*Mirni ribarski otok i
danas svake godine
bira svog „kralja“*

Mali Iz

Oaza mira i tišine smještena između Ugljana i Dugog otoka - upoznajte otok Iž, dom gostoljubivih domaćina koji su svoj identitet gradili na tradiciji ribarstva, pomorstva, poljodjelstva, vinogradarstva, voćarstva i maslinarstva.

U dva naselja - Mali Iž i Veli Iž - danas živi 400-tinjak stanovnika, a sam otok bio je naseljen još u pretpovijesno doba. Ovaj komadić raja u zadarskom arhipelagu dug je 12,5 i širok 2,7 km, a površina mu je 17,59 kvadratnih kilometara.

Iški kralj

Veli Iž

Biranje kralja

O kružen s deset otočića, od kojih je najveći Knežak, Iž je omiljeno odredište nautičara i ronilaca, ali i zaljubljenika u netaknutu prirodu te uživanje u bajkovitim uvalama i kristalno čistom moru, čija se boja prelijeva u najljepšim nijansama plave.

Iž zovu i kraljevskim otokom, a kako i ne bi, kad se na njemu svakog 29. srpnja održava Iška fešta. Tad mještani u tradicionalnim nošnjama izvode stare otočke plesove i pjesme, a vrhunac svečanosti rezerviran je za izbor iškog kralja, čiji mandat traje godinu dana. Ovaj srednjovjekovni europski običaj bio je rasprostranjen na većini hrvatskih otoka, no ostao je sačuvan samo na Ižu, točnije u mjestu Veli Iž, koje je ujedno i središte otoka.

Pogled koji oduzima dah

Bajkovita mjestašca Mučel, Makovac i Porovac smještena su na tri brda i čine živopisno naselje Mali Iž, koje okružuju ocharavajuće uvale Knež i Komoševa. A u zaseoku Makovac, u neposrednoj blizini crkve Uznesenja Marijina, koju su župljani podigli u 19. stoljeću, pronaći ćete starohrvatsku crkvicu rotundu sv. Marije iz razdoblja između 9. i 11. stoljeća.

S najvišeg vrha otoka, Korinjaka, koji leži na 168 metara, puca veličanstven pogled na okolicu. I kao šećer za kraj ostavljamo otočić Rutnjak. Isti je od iške obale udaljen 300-tinjak metara i uređen kao park, što ga čini idealnim za jednodnevni izlet i punjenje baterija daleko od masovnog turizma.

Autentična keramika

Unjemu ćete pronaći marinu, konobe, restorane, kafiće, hotel Korinjak, trgovinu, poštu i ambulantu. Starom jezgrom naselja dominira crkva sv. Petra i Pavla, a pravo povijesno blago, koje uključuje autentičnu išku keramiku i alat koji su mještani koristili za izradu iste, čuva se u Etnografskoj zbirci Velog Iža. Njezin postav pokazat će vam kako je nekoć izgledao život na ovom jadranskom biseru - razgledajte staru kuhinju, tkalački pribor te rukotvorine od vune, lana i pamuka, vratite se u povijest i saznajte sve o vjerskim i pučkim običajima koji su obilježili i oblikovali ovaj srednjodalmatinski otok.

Daleko najpoznatiji otočki suvenir je iški lopiž, glinena posuda koja služi za pripremu hrane. Iška keramika, bila je ona vještina po kojoj su Ižani kroz povijest bili jako poznati. Prvi zapis o iškoj keramici datira još iz 1530. godine. Impresivno, zar ne?

Nika Petrović Grilc, izrada iškog lopiža

Maslinik, otok Ugljan

UGLJAN

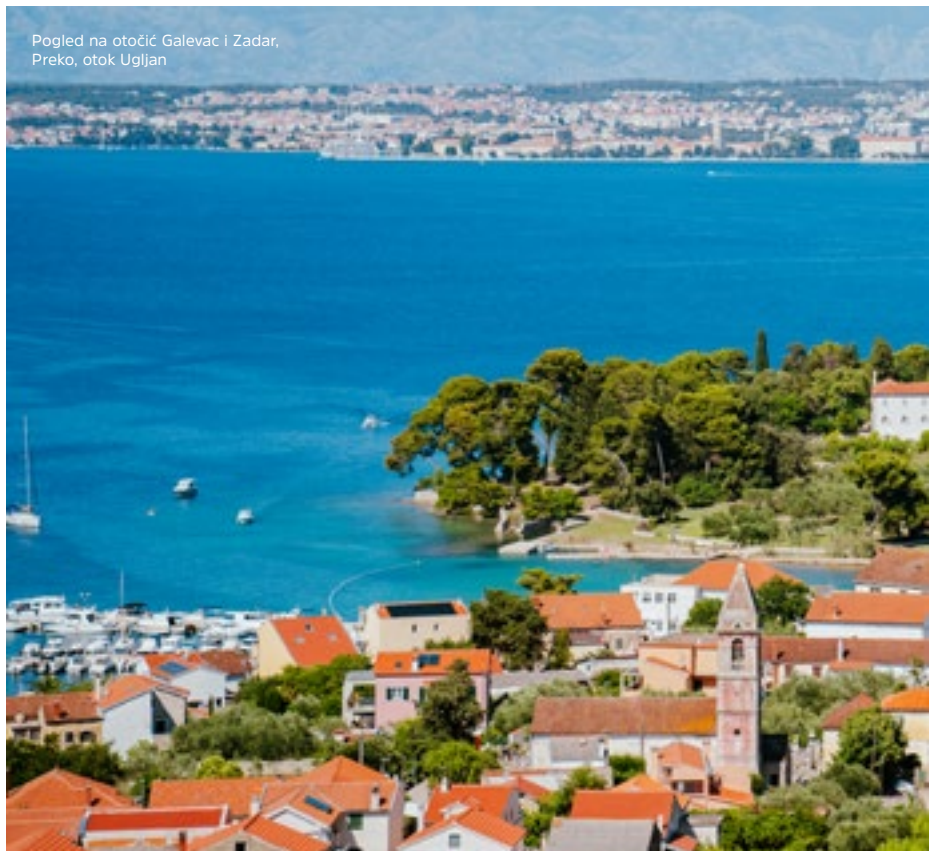
*Zeleni otok oaza je
povijesti, maslina i
aktivnog odmora*

***Otok Ugljan, mali raj
prepun opojnih mirisa
mediteranskog bilja -
lavande, smilja, mirte,
ružmarina, brnistre,
smokava i grožđa - dom
je 2000 godina starih
maslina, stoga nije
čudno što nosi nadimak
„Zeleni otok”.***

Na površini od 50 kilometara kvadratnih smjestilo se sedam pitoreskni naselja: Preko, Kali, Ugljan, Kukljica, Lukoran, Sutomišćica i Poljana, s oko 7500 stanovnika, dok otoci Ošljak, Sestrunj i Rivanj s Općinom Preko čine jednu cjelinu.

Ovaj biser zadarskog arhipelaga jedan je od većih i najnaseljenijih hrvatskih otoka. Ljudska prisutnost ondje je zabilježena još u prapovijesti, a prvi stanovnici Ugljana bili su Liburni. Ostatke liburnskih gradina i danas možete vidjeti na Sestrunju i Rivnju. Za vrijeme rimske vlasti na otoku su nastali poljoprivredni posjedi i brojne vile rustike, a na Ugljanu je do danas očuvana i vidljiva rimska centurijacija poljoprivrednog prostora. U srednjem vijeku hrvatsko stanovništvo nastanilo je otok i na njemu izgradilo brojne crkvice.

Pogled na otočić Galevac i Zadar,
Preko, otok Ugljan

Bunar, Mali Lukoran

Plodovi zemlje i kamena čipka

*„(...) ljudi od pamtivyjeka su
duboko povezani uz more (...)”*

Prekrasne uvale i šarmantne lučice, u kojima su generacije mještana svoje živote gradile uz tradiciju pomorstva i ribarstva, pravi su magnet za turiste željne odmora u netakutoj prirodi. Do Ugljana možete stići trajektom ili kataranom iz Zadra, a glavna otočna luka nalazi se u Preku.

Blagonaklona klima i iznimno plodna zemlja Ugljanu su podarile mogućnost uzgoja brojnog voća i povrća. Otok je bogat limunima, narančama, mandarinama, morganjima, čičindrama, artičocima i divljim šparogama, koji su apsolutni hit u zdravoj prehrani i jedni od najtraženijih proizvoda na zadarskoj zelenoj tržnici.

Životi tamošnjih ljudi od pamtivyjeka su duboko povezani uz more, ali i tradiciju gradnje suhozida. Ta impresivna kamena čipka kilometrima se proteže intradom, ograđujući puteve, polja i maslinike. Uz suhozide, kao povezana cjelina, nalaze se i „kućice” (bunje), s funkcijom skloništa te spremišta za alat i plodove.

Otočne plaže

Glavni adut ove turističke meke definitivno su kristalno čisto more te brojne rajske plaže, pješčane i kamenite. Jedna od najpoznatijih plaža je Južna luka - uvala za odmor duše i tijela, na kojoj je priroda od pijeska satkala neobično kamenje.

Idealne plaže za obitelji su Jaz u Preku, Velika Sabuša i Mala Sabuša u Kukljici, Mostir u Ugljanu te Otrić, Batalaža i Mala Lamjana u Kalima. No na otoku ćete pronaći i brojne druge veličanstvene uvale: Kostanj, Svitla, Čeprijanda, Guđuće, Sušica...

Muline

Ostaci vjetrenjača, otok Ošljak

Muline, otok Ugljan

Zavidna kulturno- povijesna baština

*„(...) liburnsko ulje bilo je
jedno od najcjenjenijih ulja
Rimskog Carstva.”*

U šarmantnom zaseoku Muline nalaze se ostatci kasnoantičke vile rustike iz 1. stoljeća, s prostorima gospodarsko-ladanjske namjene i pogonom za obradu maslina. Uljara je radila do 4. st., a liburnsko ulje bilo je jedno od najcjenjenijih ulja Rimskog Carstva.

U srednjem vijeku otočani od lokalnog kamena grade brojne zavjetne crkvice koje su i danas očuvane. Na otoku Ošljaku je crkvice sv. Marije iz 6. stoljeća, dok crkvice posvećena sv. Ivanu u Preku datira iz 11. stoljeća i u njoj se i danas slavi sveta misa.

Prema legendi, jedan je mornar s potonulog broda našao spas na obalama Ugljana i na tom mjestu dao sagraditi crkvicu sv. Kuzme i Damjana.

Jedan od najstarijih glagoljskih kodeksa na jadranskim otocima „Libar godov“ čuva se u crkvi sv. Lovre u mjestu Kali.

Otočić Galevac (Školjić) jedna je od najvećih atrakcija nedaleko od obale Preka. Franjevci su ga još u 15. stoljeću dobili na poklon od zadarskog plemića Milanje i na njemu izgradili božji hram. Danas su na Galevcu crkva sv. Pavla Pustinjaka, samostan i muzej, koji se mogu posjetiti tijekom ljetnih mjeseci, a značajni su po bogatoj glagoljaškoj baštini.

Crkva i samostan sv. Jeronima u Ugljanu jedni su od najljepših primjera otočne arhitekture iz 15. stoljeća. U klaustru samostana iz 16. stoljeća održavaju se koncerti ambijentalnog ugodaja.

Tvrđava s pogledom

Kaštel sv. Mihovila nastao je na mjestu ranije utvrde iz 6. stoljeća s benediktinskim samostanom i crkvicom sv. Mihovila iz 12. stoljeća. Utvrda je nastajala do 14. stoljeća i imala je značajnu ulogu u zadarsko-mletačkim sukobima. Zbog svojeg položaja bila je neosvojiva!

Danas je kaštel simbol otoka, omiljen među lokalnim stanovništvom i brojnim posjetiteljima, a ujedno je i mjesto najspektakularnijih izlazaka i zalazaka sunca na Ugljanu! S vrha utvrde možete posjetiti i najveći vrh otoka, Šćah (286 metara), koji je nekad bio antička promatračnica.

Pogled sa Šćaha

Tvrđava Sv. Mihovil

Ljetnikovac Lantana, Sutomišćica

Renesansni ljetnikovci

Brojne ladanjske kuće gradile su se u 15. stoljeću, a nastale su kao mjesto za odmor i uživanje u prirodi. Jedna od najočuvanijih je „Crnica” u Preku. Ima prekrasan renesansni vrt koji krase crnika, lovor i pinijske, a sagradio ju je mletački kapetan Vuko Crnica u 15. stoljeću.

U Sutomišćici ćete pronaći ladanjski dvorac obitelji Lantana, nastao po uzoru na venecijanske vile. Ljetnikovac ima i povijesnu vrijednost jer se u njemu u službu ceremonijalno primalo providura Dalmacije i Crne Gore.

Dodite, upoznajte, doživite i zaljubite se u Ugljan, nećete požaliti!

Crkva Gospe od Loreta, vrh Mali Bokolj

PAŠMAN

*Otok s dušom mjesto
je mira, rajskih plaža
i vrijednih spomenika*

Prolaz kroz kaletu, Nevidane

Pogled na otočić Garmenjak, Barotul, Mrljane

Mahom pješčane plaže, rajske uvale i skriveni zaljevi otoka Pašmana oduševit će vas na prvu. Ležerna atmosfera bez buke i gužve - ovo je dobitna kombinacija za godišnji odmor iz snova.

Ako ste ljubitelji robinzonskog turizma i osame, za vas je idealan slabije naseljen južni dio otoka - ondje ćete upoznati sve čari neukrotivog, autentičnog i netaknutog Pašmana.

Ovaj čudesan dragulj od Zadra i Biograda odvojen je Pašmanskim kanalom, u kojem struja mijenja smjer svakih šest sati, zbog čega se more ondje smatra najčišćim na Jadranu. Kanal je ujedno i dom školjke kunjke, prvoklasne delicije koja je oduvijek bila glavna hraniteljica pitoresknog Tkona.

Ribarske večeri za pamćenje

*„(...) nema bolje prilike za
druženje s domaćinima i
njihovim gostima (...)”*

Osim spomenutog mjesta, na površini ovog otoka od 63 kvadratna kilometra smjestila su se i naselja Ždrelac, Banj, Dobropoljana, Pašman, Nevidane, Mrljane, Barotul, Mali Pašman, Kraj te Ugrinić. Na Pašmanu, koji je u prolazu Mali Ždrelac sa susjednim Ugljanom povezan mostom, danas živi oko 3100 stanovnika.

A na 272 metra leži najviši pašmanski vrh, Veliki Bokolj, s čijeg kamenog vidikovca puca veličanstven pogled na obližnje Kornate i gotovo cijeli zadarski arhipelag. Savršeno mjesto za uživanje u zalasku sunca!

Na otoku ima mnogo kafića i barova, kao i jedan noćni klub u Ugriniću. Osim toga, neka mjesta tijekom ljeta organiziraju razne tradicionalne večeri, uključujući ribarske večeri s glazbom uživo, lokalnim specijalitetima i drugim zabavnim sadržajima - nema bolje prilike za druženje s domaćinima i njihovim gostima, koji na veličanstveni Pašman dolaze iz svih krajeva svijeta.

Plaža plažine, Tkon

Gotičko raspelo iz 15. stoljeća

S pomenik nulte kategorije, nekadašnje veliko glagoljaško središte, je benediktinski samostan sv. Kuzme i Damjana iz 12. stoljeća, smješten na brdu Čokovac u neposrednoj blizini Tkona. U njegovoj crkvi danas se čuva prekrasno gotičko raspelo s početka 15. stoljeća.

A jedinstveno putovanje kroz bogatu povijest i kulturu Općine Tkon doživjet ćete u tamošnjem Interpretacijskom centru pomorske baštine. Otkrijte stare vještine i alate koji su obilježili prošlost ovog mjesta, od brodogradnje i ribarstva do poljoprivrede i svakodnevnog života. Upoznajte se s tradicijom otoka putem multimedijских sadržaja, panela s dojmivim pričama, starim fotografijama i predmetima koji svjedoče o nekadašnjem načinu života u Tkonu. U Ždrelcu se nalazi također interpretacijski centar ribarstva kao muzej ribarskih priča koji ih čuva od zaborava.

U franjevačkom samostanu sv. Dujma iz 14. stoljeća u naselju Kraj možete razgledati prekrasne arkade i posjetiti muzej s povijesnim rukotvorinama te iznimno vrijednom slikom Bogorodice s malim Kristom i Ivanom Krstiteljem.

Sve kamene kuće i sve uske uličice na Pašmanu imaju svoju priču - ovo je otok s dušom i jednom kad ga posjetite, sigurno ćete mu se vratiti!

Najduža pašmanska šetnica

K ad ste već ondje, bila bi prava šteta ne kušati ribu koju vrijedni mještani svako jutro ponosno vade iz mreža na živopisnim rivama.

Teško je izdvojiti najbolju plažu na Pašmanu jer vjerojatno ne postoji ni komadić njegove obale koji vas svojom očaravajućom ljepotom neće namamiti na skok u more. Plaža u Mrljanima povezana je s plažom Barotul, a obje ujedno čine najdužu šetnicu te plažu na Pašmanu.

Jedna od posebnosti otoka Pašmana je to što sve plaže imaju pješčano dno, a većina njih je plitka, što ih čini idealnim za obitelji s malom djecom. U Tkonu se nalazi Sovinje, poznato po prirodnom fenomenu stalnog taloženja pijeska koji stvara prekrasne krajolike, dok su pješčane plaže Jasenice i Lučina u naselju Pašman okružene kristalno čistim morem.

Boćanje

Impressum / za izdavača: Udružene turističke zajednice Zadarskog arhipelaga / **fotografije:** Marko Džavić, Filip Braša, Sofija Lukačić, Boris Kačan, Matija Lipar, David Matković, Level 52, Stipe Surać, Fabio Šimićev, Marco Carraro, Silvio Košta, Pointers za TZO Kali, Ivan Čorić, Julija Kačan, Pointers za TZO Preko / **dizajn i grafička priprema:** Hoba / **tisak:** Stega tisak d.o.o. / © **Udružene turističke zajednice Zadarskog arhipelaga**, Sv. Lovre 2, 23272 Kali, info@kali.hr, www.zadar-archipelago.hr

Otočić Galešnjak

Otok ljubavi u obliku srca

Svakako posjetite i unikatan otočić Galešnjak, koji oblikom podsjeća na srce i jedna je od najvećih atrakcija zadarskog arhipelaga. Do njega možete doći unajmljenim brodom ili jet-skijem, a na raspolaganju su vam i organizirani izleti. Ovaj dragulj Pašmanskog kanala, smješten između otoka Pašmana i Turnja na kopnu, zovu i „otokom ljubavi”. Na svjetskim kartama prvi put našao se još prije 200-tinjak godina, zahvaljujući kartografima velikog francuskog vojskovođe Napoleona Bonaparte.

A bogata povijest otoka Pašmana seže još u doba prapovijesti, o čemu svjedoče brojni vrijedni spomenici - ostaci gradina, mozaici, ladanjske vile, kameni natpisi, kovani novac... Pašman je kroz povijest često bio i na udaru gusara pa su se, primjerice, u 6. stoljeću mještani od njihovih napada skrivali u utvrđi Pustograd kraj Tkona. Ista je danas vrijedno arheološko nalazište.

Svojevrsnim otočkim čuvarom smatra se kameni kip svetog Mihovila iz 12. stoljeća, koji se nalazi u istoimenoj crkvi koja pripada Župi Nevidane-Mrljane. A prema legendi, prva crkva na Pašmanu je ona Rođenja Blažene Djevice Marije, koja se spominjala još u ranom srednjem vijeku, točnije u 9. stoljeću.

Cokovac

ZADAR
ARCHIPELAGO

REGIJA **ZADAR**

HRVATSKA
Puna života